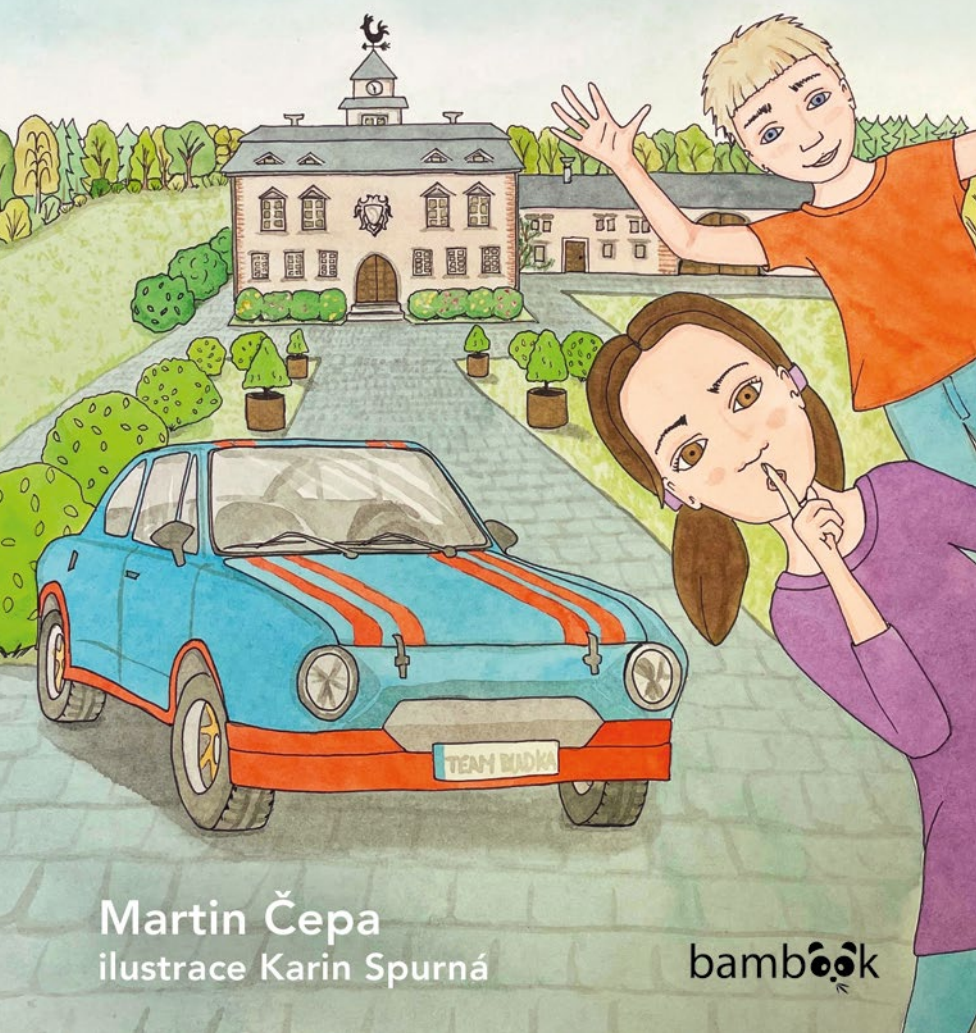

Tajemství zámku Budka

Martin Čepa
ilustrace Karin Spurná

bambóok

bambôok

Karolínce a Edíkovi

Tajemství zámku Budka

Martin Čepa
ilustrace Karin Spurná

Jedeme!

„Tak, a vyrazíme!“ zvolal tatínek vesele a už potřetí jsme vpluli do proudu projíždějících aut. Potřetí proto, že jsme se museli dvakrát vrátit. Nejdřív si Eda, můj mladší bráška, zapomněl doma jedno ze svých oblíbených aut, a bez něj jsme prostě nemohli jet. No, a pak si tatínek uvědomil, že doma v chodbě zapomněl balík se součástkami na Máňu, takže jsme se vraceli znovu.

„V rádiu hlásili, že benzín má zlevňovat, třeba se nám to zdržení vyplatí,“ mrkl tatínek na maminku.

„Fajn. Ale znovu už se nevracíme, to bychom neodjeli nikdy. Jestli si někdo ještě něco zapomněl, tak má smůlu,“ odvětila maminka a postupně si nás – mě, Edu a tatínka – přeměřila přísným pohledem.

Já byla v klidu. Svůj batoh jsem si před odjezdem zkontrolovala dvakrát a byla jsem si jistá, že mám všechno. Přece jen, po prázdninách půjdu už do druhé třídy, takže takové věci, jako balení věcí na prázdniny, pro mě už dávno nejsou problém.

Dívala jsem se z okýnka, jak staré a vysoké domy nahrazují novější a nižší, úzké ulice se rozšiřují a auta kolem nás jezdí čím dál rychleji. Nakonec jsme nechali i poslední zbytky pražské zástavby za sebou a před námi byly celé dva měsíce prázdnin u dědy Jirky na zámku Budka.

Přivítání na Budce

Cesta z Prahy na zámek, kde děda Jirka bydlí a dělá kastelána, je dlouhá. Tak dlouhá, že v polovině tatínek vždycky zastaví na benzínce, dají si s maminkou kávu a nám s Edou koupí zmrzlinu. (Eda si dává různé druhy, ale já vždycky jen jahodovou, tu mám nejraději.) Maminka pak ještě vyvenčí našeho psa Filutu, tatínek natankuje do auta benzín a jedeme dál.

Druhá půlka cesty ale vždycky ubíhá rychleji. Příroda okolo je divočejší, jedeme podél řeky, kde se na kamenech mele zpěňná voda, potom mezi skalami, kde vidíme horolezce, jak se houpou na laněch a snaží se vylézt až na vrcholky pískovcových homolí, a nakonec hustým lesem.

S Edou pokaždé pátráme očima mezi větvemi a soutěžíme, kdo první spatří korouhvičku na Budecké věži.

„Támhle je!“ vykřiknu, když se vížka na okamžik mihne mezi stromy.

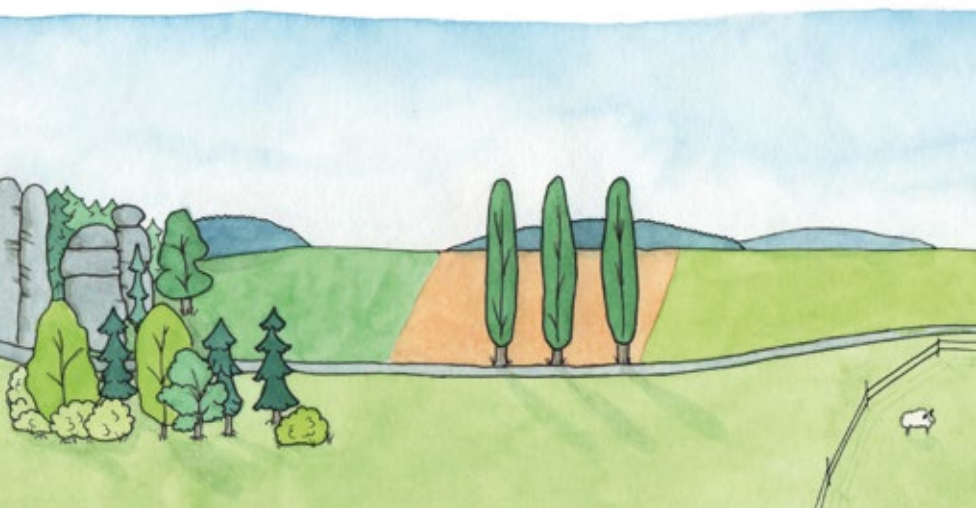
Pak už zbývá jen několik posledních zatáček do prudkého kopce a Budka se před námi vyloupne z lesa jako oříšek ze skořápky.

Zámek je uprostřed lesa, kde to krásně voní a vzduchem se neustále nese zpěv ptáků. Na chvíli jsem se zaposlouchala. Jsem ráda, že letos strávíme na Budce celé prázdniny. Když nám to rodiče oznamovali, trochu mě mrzelo, že se takovou dobu nevidím s kamarády ze školy a ze skauta, ale zatím se mi pro Praze vůbec nestýská.

„Děda!“ vytrhl mě ze zamyšlení Edův radostný výkřik.

Ohlédla jsem se a uviděla brášku, jak peláší ke stájím.

Z brány zrovna vycházel děda. Krátce se přivítal s Filutou, který vesele poskakoval kolem něj,

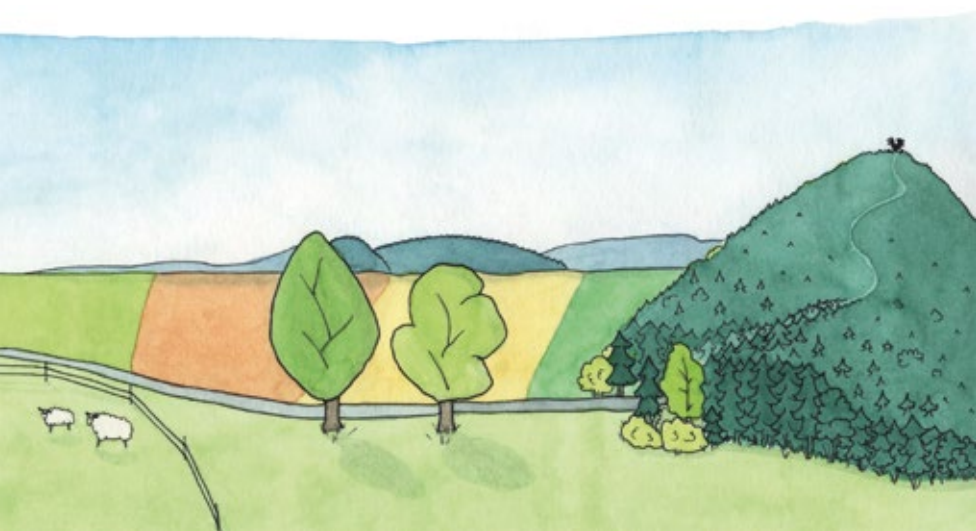

a zamířil k nám. Na hlavě měl otrhaný slamák a ruce umazané od oleje si otíral do montérek. Opálený obličej mu zdobil široký úsměv doplněný nezbytnou fajfkou.

Na nic jsem nečekala a vyrazila za Edou. „Dědo!“ výskla jsem a skočila mu do náruče.

„Prrr... Karolínko, Edo, děti... ještě mě pová-
líte!“ zasmál se děda, jakmile to samé udělal i Eda.
„Uff... vy jste teda pěkně vyrostli,“ zafuněl, když
nás zvedl do vzduchu. „Čím je krmíte? Přijde mi,
že loni byli poloviční,“ obrátil se děda na maminku,
když nás donesl zpátky k autu a postavil na zem.

„Prosím tě, jsou jako kobylinky. Jestli budeš dělat
k večeri bramboráky, počítej s dvojitou dávkou,“
odvětila maminka a políbila dědu na jednu a pak na
druhou tvář.

„Jéé, bramboráky!“ vykřikli jsme s Edou. Dědovy bramboráky jsou totiž to nejlepší jídlo na světě.

„To ale budete muset dědovi pomoci,“ prohodil tatínek, když si s dědou potrásl rukou.

Oba jsme začali horlivě přikyvovat, ale děda jen mávl rukou. „To snad nebude potřeba. Ale jestli budete chtít, pomocnou ruku vždycky rád přivítám. Každopádně,“ usmál se a rozpřáhl ruce, „vítejte na Budce!“

Máňa

Hodili jsme si na záda batohy, vzali do rukou kufry a tašky a zamířili k bráně.

„A co Máňa, jak je na tom?“ prohodil tatínek.

„Ještě je na ní dost práce, ale není to nic, co bych... A víte co? Nechcete se na ni rovnou mrknout?“ zastavil se děda.

„No, já nevím, jestli je to nejlepší nápad. Asi bychom si radši měli jít vyba...“ začala maminka.

Ale Eda ji přerušil. „Jo, chceme! Tati, že se půjdeme podívat?“ přemlouval tatínka.

Tomu se zablesklo v očích. Vyhnul se maminčině pohledu a položil kufry na zem. „Když děda jinak nedá, tak se na to auto musíme podívat,“ prohodil.

Děda se usmál, prošel bránou a už nás vedl ke stájím. Nezamířil ale k bočnímu vchodu do zámku, kudy běžně chodíme do svých komnat, ale pokračoval podél stájí dál, až došel k velkým dřevěným vratům pobitým železnými pláty. Odsunul petlici a s lehkým zaskřípěním vrata otevřel.

Ven vyvanula vůně oleje a benzínu a v pruhu slunečního světla pronikajícího otevřenými vraty se zaleskla dvojice kulatých světél. Děda vešel dovnitř a cvaknul vypínačem.

„Tý jo,“ vydechl Eda a tatínek uznale pokýval hlavou.

Uprostřed garáže stálo a blyštělo se to nejlepší závodní auto na světě. Aspoň to tvrdí tatínek s dědou, takže to musí být pravda.

Vešla jsem dovnitř a začala jsem auto s posvátnou bázni obcházet.

Vzpomínala jsem si, že ještě loni byla Máňa pokrytá rzí, kterou jen místy prosvítaly zbytky červeno-bílého laku. Teď byla modrá jako nebe a táhlo se po ní několik zářivých oranžových pruhů. Nad zadními světly se blýskal chromovaný nápis. Škoda 130RS, přečetla jsem si ho pro sebe a přejela přes písmena prstem.

„Musím říct, kluci, že tohle se vám fakt povedlo. Děda by měl určitě velkou radost,“ řekla maminka.

Něco v jejím hlase mě přimělo se po ní ohlédnout. Vypadala dojatě a oči se jí zvláště leskly.

„Ale mami, vždyť děda je tady,“ ukázal Eda zmateně na dědu.

„Já vím,“ podrbala ho maminka na hlavě, „já myslím mého dědu.“

„A proč by měl radost?“ zeptala jsem se.

„Protože Máňa byla jeho,“ řekl děda. „Tatínek – myslím tedy můj tatínek, váš praděda – s ní jezdil závody. Ty poháry támhle...“ pokynul k polici, které jsme si všimli až teď. Stála na ní čtveřice zlatých a stříbrných pohárů. „... tak ty vyhrál, když vaše maminka ještě ani nebyla na světě.“

„To už je Máňa tak stará?“ vykulila jsem překvapěně oči.

„To ti teda pěkně děkuju,“ utrousila maminka, zatímco tatínek s dědou se začali smát.

„No jo, něco už pamatuje,“ pokýval hlavou děda.
„A už brzo bude zase závodit,“ poplácal Máňu po střeše a s tatínkem na sebe mrkli.

První večer na zámku

Na Budce je všechno jinak než u nás doma. Předně, pokojům se neříká pokoje, ale komnaty. Takže jen co jsme si s Edou v naší komnatě vybalili věci, zamířili jsme za dědou do kuchyně. I ta je úplně jiná než v našem bytě. Je obrovská a voní to v ní různými jídly, která se tu za všechna ta staletí, co Budka stojí, vařila.

Když pořádně zavětríte, někdy můžete ucítit borůvkový koláč, jindy tvarohové knedlíky nebo třeba pečené kuře.

Jakmile jsme s Edou vběhli dovnitř, do nosu nás uhodila vůně majoránky, česneku a kouře, protože děda už chystal věci na bramboráky. Zrovna zatápel v kamnech. Děda totiž nevaří na sporáku nebo indukci, ale na kamnech, ve kterých topí dřevem.

„Vy jste si ale pospíšili,“ usmál se na nás a plamínky v kamínkách vesele zapraskaly.

„Přišli jsme ti pomoci,“ hlásila jsem.

„Tak to se do toho hned pustíme,“ promnul si děda ruce a odložil na stůl fajfku.

Eda loupal česnek, děda škrábal brambory a já je strouhala na struhadle. Vyprávěli jsme mu, co je nového v Praze, on nám vykládal, co všechno už letos zažil s návštěvníky Budky, a práce nám šla rychle od ruky.

„Tak, brambory a česnek bychom měli. Napadá vás, co tam dáme dál?“ podíval se na nás děda.

„Hmm... mouku?“ zamyslela jsem se.

„Správně,“ mrkl na mě a přisypal k bramborám trochu mouky. „A dál?“

„Vodu!“ vyhrkl Eda.

„Vodu úplně ne. Teď tam dáme vajíčka,“ řekl děda a rozklepl několik vajíček. „To je krása. Vidíte ty žloutky? Jako sluníčka. No jo, to se pozná, když slepice zobe travu. Tak, dali byste tam ještě něco? Třeba nějaké koření? Nebo bylinku?“

„Majoránku!“ došlo mi a hned jsem se natáhla po dóze plné drobných zelených lístků.

„A nešetři s ní. Tak, a ještě sůl a pepř... A promícháme to,“ pokýval děda hlavou a začal rukou

směs zpracovávat, dokud z ní nevzniklo těsto. „To bude bašta. Děkuju za pomoc,“ usmál se na nás, když si olízl prst a těsto ochutnal.

Pak na velké černé pánvi rozpálil olej a za chvíli kuchyň zaplnilo praskání smažených bramboráků. Posadila jsem se ke stolu pod oknem a přemýšlela, jak se děda má, že může bydlet na Budce celý rok. Budku bych za Prahu vyměnila hned.

Hromádka hotových bramboráků pomalu rostla a po chvíli do kuchyně přišla i maminka s tatínkem.

„Tady to voní!“ zvolala maminka a hrnula se k plotně. Natáhla ruku po hotových bramborácích, ale děda ji lehce plácl přes prsty.

„Počkej si,“ řekl a odehnal ji ke stolu.

Maminka se zatvářila na oko uraženě a my s Edou jsme se na sebe pobaveně zakabonili.

Stejnou větu jsme sami slyšeli už mockrát.

Dlouho jsme na večeri čekat nemuseli. Za chvíli děda dodělal poslední bramborák a pak jsme se pustili do jídla.

„Tak co myslíš, Blaničko, troufla by sis hned zítra na průvodcování?“ zeptal se děda mezi sousty maminky.

„No...“ zamyslela se maminka, „možná, ale asi bych si dala nejdřív jednu trasu s tebou. Ať si to osvěžím a nevykládám nesmysly.“

„Můžu s váma?“ zeptala jsem se dychtivě. Byla jsem na dědově prohlídce Budky už několikrát, ale stejně jsem se těšila.

„Jo, já taky?“ přidal se Eda a těkal očima z maminky na dědu.

„Proč ne, můžete se přidat ke skupince od deseti hodin,“ pokrčil děda rameny. S Edou jsme na sebe nadšeně mrkli.

„No, a jestli by sis odpolední prohlídky vzala na starosti ty, mohli bychom se hned po obědě